

PGIIS-N 1816 B-14**M.A. IIIrd Semester Degree Examination****MARATHI****Adhunik Marathi Wangmayacha Itihas (1920-75)****Paper - H.C. 3.1****(New)****Time : 3 Hours****Maximum Marks : 80****Instructions to Candidates:**

सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

विभाग - I

1. कोणत्याही चारांवर टिपा लिहा 20
- a) माधव ज्यलियनांची कविता
- b) चि.यं खानोलकरांचे कादंबरी लेखन
- c) विजय तेंडुलकरांचे 'महानिर्वाण'
- d) वाङ्मयेतिहासाची संकल्पना
- e) नवकक्षा
- f) मर्देंकरपूर्व मराठी कविता

विभाग - II

2. a) गांधीवादाचा मराठी साहित्यावरील प्रभाव स्पष्ट करा 12
- किंवा
- b) 1920 ते 1975 त्या कालखंडातील मराठी साहित्याची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी विशद करा.
3. a) वाङ्मयीन चळवळी का व कशा तयार ऐतात, ते सांगा. 12
- किंवा
- b) दलित साहित्याचे वेगळेपण अधोरोलिख करा.

4. a) साठोत्तरी मराठी कथेचे महत्व मापन करा.

12

किंवा

b) जी. ए. कुलकर्णी त्यांचे मराठी कथेतील स्थान निश्चित करा.

5. a) साठोत्तरी मराठी कादंबरीचे महत्वमापन करा.

12

किंवा

b) भाउ पाध्ये यांच्या कादंबरीलेखनाची वैशिष्ट्ये साधार सांगा.

6. a) साठोत्तरी मराठी नाटकाचे सामाजिक भान स्पष्ट करा.

12

किंवा

b) महेश एलकुंचवार ह्यांचा नाट्यलेखनाचा परामर्श घ्या.

PGIIS-N 1819 B-14
M.A. IIIrd Semester Degree Examination
MARATHI
Vidnyan Sahitya
Paper - S.C. 3.1
(New)

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 80

Instructions to Candidates:

सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

विभाग - I

1. खालीलपैकी कोणत्याही चार विषयांवर टिपा लिहा. 20
- a) विज्ञानसाहित्याची भूमिका
b) निरंजन घाटे
c) विज्ञानकादंबरीचे स्वरूप
d) 'यंत्रलेखक' : शीर्षकाची योग्यता
e) विज्ञानकाल्पनिकता
f) मराठी विज्ञानसाहित्याचा उम

विभाग - II

2. a) विज्ञानसाहित्याची संकल्पना स्पष्ट करा. 12
किंवा
b) विज्ञानसाहित्यनिर्मितीसाठी विज्ञानाचे ज्ञान कितपत गरजेचे आहे ? - चर्चा करा.
3. a) विज्ञानकाल्पनिकते बाबतची मत्रमतांतरे विशद करा. 12
किंवा
b) विज्ञानसाहित्याचे गुण-दोष सांगा.

4. a) मराठीतील विज्ञानसाहित्य खऱ्या अर्थाने समृद्ध झाले आहे काय? - चर्चा करा. 12
किंवा
b) विज्ञानकथेचे वेगळेपण सांगा.
5. a) विज्ञान कादंबरी ह्या दृष्टीने 'यंत्र लेखक' ह्या कादंबरीचे मूल्यमापन करा. 12
किंवा
b) 'यंत्रलेखक' ह्या कादंबरीची भाषिक वैशिष्ट्ये सोदाहरण सांगा.
6. a) 'यंत्रलेखक' ह्या कादंबरीचे वेगळेपण विशद करा. 12
किंवा
b) मराठी विज्ञान साहित्याचा परिचय करून द्या.

PGIIS-N 1817 B-14
M.A. IIIrd Semester Degree Examination
MARATHI
(Sahitya Vichar)
Paper - H.C. 3.2
(New)

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 80

Instructions to Candidates:

सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

भाग - I

1. टीपा लिहा - कोणत्याही चार 20
- a) अष्टसात्विक भाव
b) अपूर्व वस्तु निर्माणक्षमा प्रतिभा
c) सविकल्प समाधी
d) पुनःप्रत्ययाचा आनंद
e) अभिनवगुप्त
f) कांतासंभित उपदेश

भाग - II

2. a) 'साहित्य म्हणजे कल्पनीय सृजन होय' या विधानाची चर्चा करा. 12
किंवा
b) 'शब्दार्थो सहितौ काव्यम्' ही भामहाची व्याख्या स्पष्ट करा.
3. a) साहित्याच्या प्रयोजनाबद्दल प्राचीन संस्कृत साहित्यविचार सविस्तर लिहा. 12
किंवा
b) 'काव्य म्हणजे संस्कृतिटीका' ही व्याख्या समजावून द्या.

4. a) साहित्य निर्मितीच्या प्रक्रियेत कल्पनाशक्ती हे महत्वाचा अंग आहे' या विधानाची चर्चा करा. 12
किंवा
- b) "संस्कृत साहित्यकारांनी काव्यनिर्मितीचे प्रमुख कारण म्हणून प्रतिभा, बहुश्रुतता आणि परिश्रम या गुणाना महत्त्व दिले आहे" साधार स्पष्ट करा.
5. a) अभिनवगुप्ताने रसनिष्पत्तीबाबत कोणती उपपत्ती मांडली आहे ते सविस्तर लिहा. 12
किंवा
- b) भट्टनाथकाचा रसनिष्पत्ति विषयक विचार उलगाडून सांगा.
6. a) काव्यानंद म्हणजे काय ते सविस्तर लिहा. 12
किंवा
- b) अभिनवगुप्ताची काव्यानंदप्रक्रिया कोणत्या भूमिकेवर अधिष्ठित झाली आहे ते उलगाडून सांगा.

PGIIS-N 1818 B-14**M.A. IIIrd Semester (CBCS) Examination****MARATHI****Taulanik Sahityabhyas Marathi Kannada Sahityachya Sandarbhat****Paper - H.C. 3.3****(New)****Time : 3 Hours****Maximum Marks : 80****Instructions to Candidates:**

सर्व प्रश्न आवश्यक

1. कोणत्याही 'चार' वर टीपा लिहा: 20
  - a) तौलनिक साहित्याभ्यास: संकल्पना
  - b) संस्कृती: एक व्याख्या
  - c) वाईल - चूल
  - d) वचन : एक कन्नड काव्यप्रकार
  - e) अकमहादेवी : जनाबाई
  - f) द. रा. बेंद्रे

2. तौलनिक वाङ्मयाभ्यासाचे प्रयोजन साधार स्पष्ट करा. 12
किंवा
हेन्री रेमाकंची तौलनिक वाङ्मया विषयीची संकल्पना स्पष्ट करा.

3. मराठी आणि कन्नड संस्कृतीचा संबंध सोदाहरण स्पष्ट करा. 12
किंवा
संस्कृती म्हणजे काय हे मराठी-कन्नडच्या संदर्भात सोदाहरण सांगा.

4. मराठी - कन्नड भाषेतील भाषिक संबंध स्पष्ट करा. 12

किंवा

मराठी आणि कन्नड भाषेतील नावे. आडनावे प्राणीवाचक नावे याती साम्य स्पष्ट करा.

5. 'अनुवाद ही नवनिर्मिती असले', या विधानाची सत्यासत्यता पटवून द्या. 12

किंवा

तौलनिक वाङ्मयातील 'प्रभव' ही संकल्पना सोदाहरण स्पष्ट करा.

6. "मराठी - कन्नड भाषेचा वाङ्मयीन संबंध प्राचीन काळापासून आहे" - चर्चा करा. 12

किंवा

मराठी आणि कन्नड साहित्याचा संबंध वेगवेगळ्या दृष्टीने सांगा.

PGIIS-N 1820 B-14**M.A. IIIrd Semester (CBCS) Degree Examination****MARATHI****(Bhasha Vyavahar Ani Vyaktimatva Vikas)****Paper - O.E. 3.1****(New)****Time : 3 Hours****Maximum Marks : 80****Instructions to Candidates:**

सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

1. टीपा लिहा - कोणत्याही चार 20
  - a) व्यक्तिभत्त्व आणि कलाविष्कार
  - b) व्यक्तिमत्व आणि देहबोली
  - c) व्यक्तिमत्व आणि बुद्धिमत्ता
  - d) व्यक्तिमत्व विकास आणि नेतृत्व (Leadership)
  - e) व्यक्तिमत्व आणि चरित्र
2. व्यक्तिमत्व विकास म्हणजे काय हे सांगणाऱ्या दोन व्याख्या सोदाहरण सांगा. 12
किंवा
व्यक्तिमत्व ही संकल्पना तुमच्या शब्दात मांडा.
3. मुलाखतीमुळे व्यक्तीची ओळख आणि व्यक्तीचा विकास समजतो-चर्चा करा. 12
किंवा
'मुलाखत' हा व्यक्तिमत्व विकासातील महत्वाचा घटक आहे' - हे विशद करा.
4. व्यक्तिमत्व विकासात भाषेचे स्थान अत्यंत महत्वाचे आहे - चर्चा करा. 12
किंवा
'भाषेशिवाय व्यक्तिमत्वाच्या विकासाची कल्पना करणे शक्य नाही'-चर्चा करा.

5. a) भाषिक कौशल्याची संकल्पना स्पष्ट करा.

12

किंवा

b) 'संभाषण कौशल्य ही उत्तम व्यक्तिमत्व विकासाची व जीवनातील यथाखितेची पहिली पायरी आहे' - चर्चा करा.

6. a) जनसंपर्क आणि सकारात्मक विचार ही व्यक्तिमत्व विकासाची महत्वाची अंगे आहेत.

12

किंवा

b) चांगल्या सवयींचा चांगल प्रभाव व्यक्तिमत्व घडण्यासाठी होतो-चर्चा करा.

